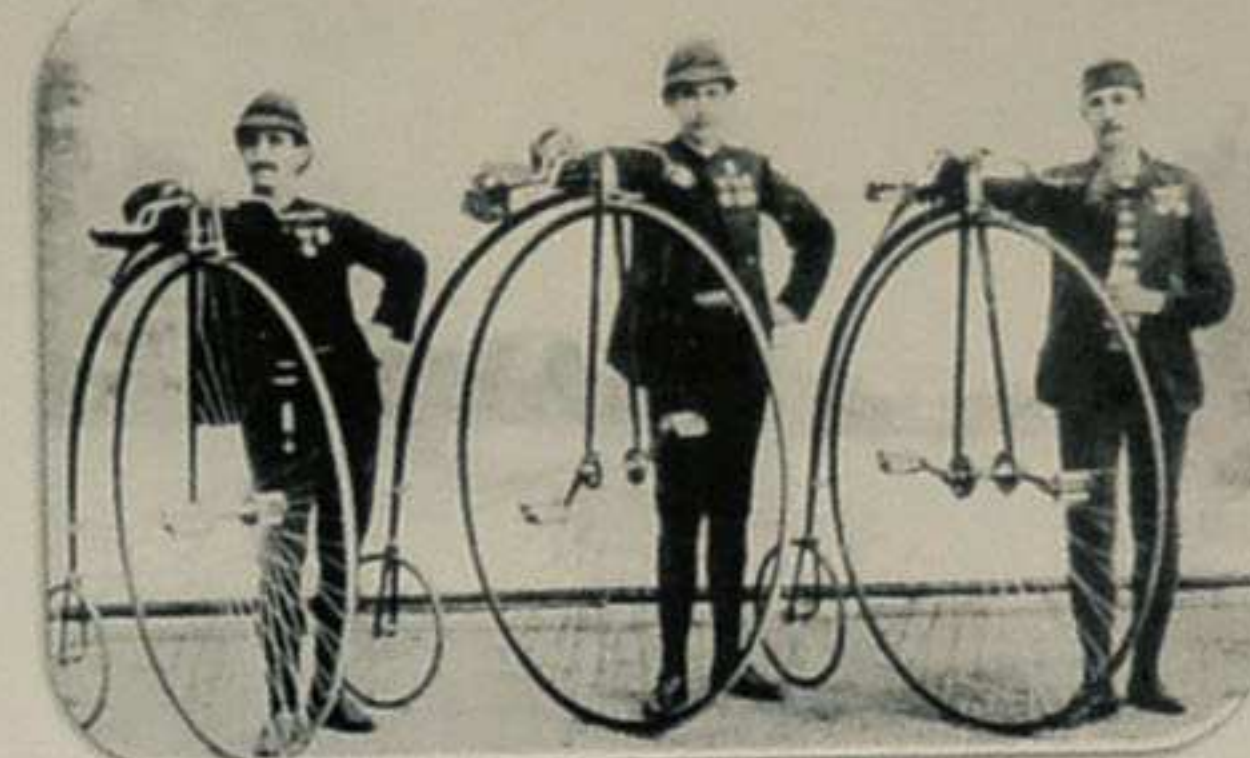

PRVI PRAVILNICI ZA REGULACIJU PROMETA

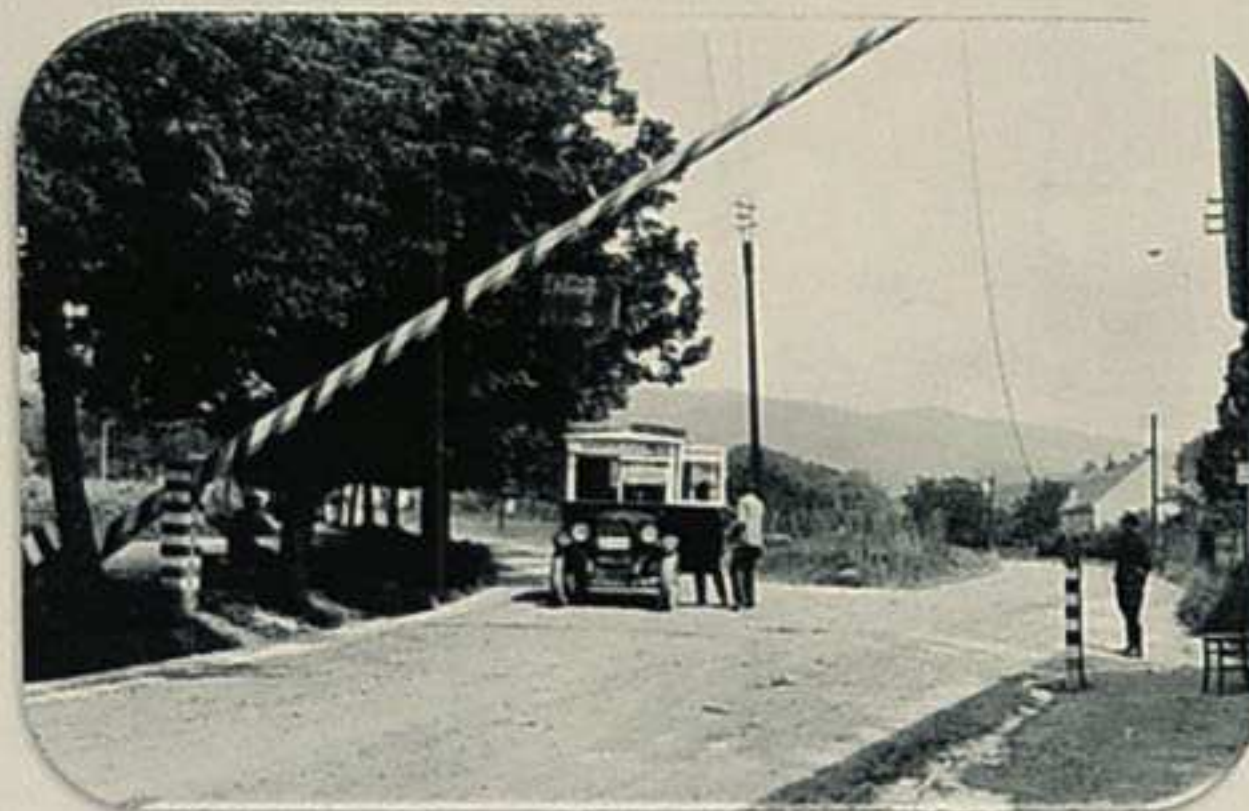
Počeci biciklizma

Kao što danas postoje zakoni i pravilnici koji reguliraju odvijanje prometa, tako su i u doba pješaka, jahača i kočija postojali pravilnici. Evo nekih zanimljivih odredbi :

- Kola koja tegleća životinja vozi moraju imati sjedalo za kočijaša, gdje se sa svake strane može vidjeti. Gdje je manjka sjedala, kočijaš mora pješke ići kraj glave lijevog konja.
- Za ravnanje voza ne smiju se upotrijebiti osobe ispod 18 godina života i osobe koje nisu potpuno vješte vožnji i koje ne umiju sa životinjama valjano postupiti.
- Vozari koji na uprežnih kolih na javnom mjestu zaspu ili se sličnih okolnosti pijani zateknu, kazniti će se : Pijani vozari imadu se bezuvjetno zaustaviti s kolima i odstraniti.
- Zabranjeno je puckarati bičem, zamahivati na životinju ili ove pače tući!
- Zabranjeno je voziti brže nego u kasu. Svaka naglija kao i neoprezna vožnja kažnjiva je.
- Jašiti dopušteno je samo na voznih kolotečinah i na onih putevih, koji su za jahače napose oprijedjeni i kao takovi oglasom označeni: pak je stoga uporaba pločnika ili hodnika i putevah, oprijedjenih samo za pješake zabranjena.

Propisi za bicikliste u Cestno-redarstvenom redu :

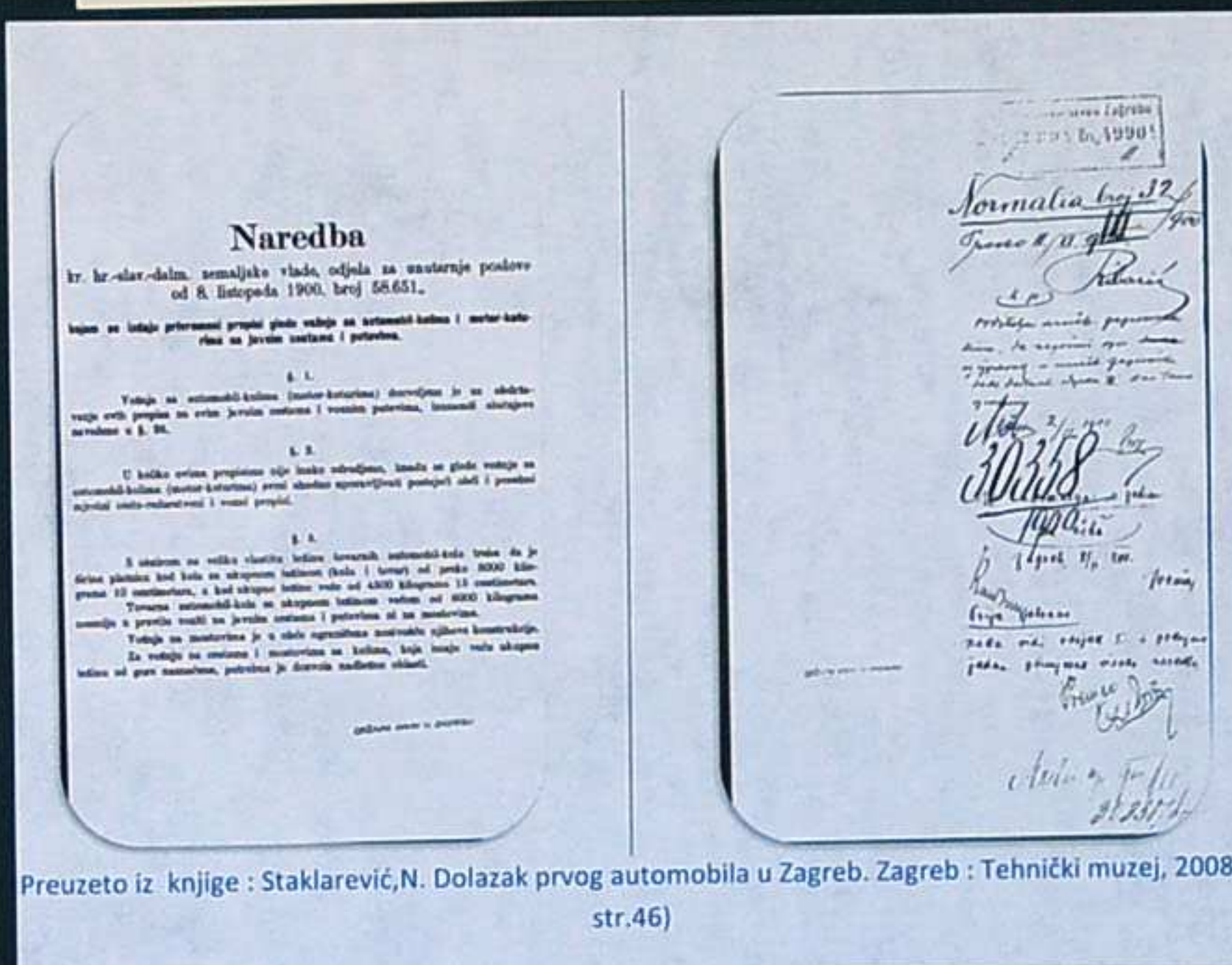
- Vožnja po pločnicima i hodnicima na biciklima je zabranjena. ..Biciklist imade vazda pri vožnji uza se nositi malu trublju, kojom mora općinstvo, posjednike kolah na postojeće zaprijeke ili pogibelji upozoriti.
- Bicikli ne smiju biti sjajno polirani, nego tamni, da se nebi životinje plašile!
- Samo biciklisti, koji su potpuno vješti vožnji na biciklima, smiju za vožnje na javne ceste!
- Na uzkih cestah i ulicah mora biciklist bezuvjetno sa bicikla saći i bicikl zakloniti!
- Vožnja po pločniku i prolazima biciklistima je zabranjena. Biciklisti moraju pri svakoj vožnji imati malu trublju, kojom mora upozoriti posjednike na kolima na postojeće zapreke.

Mitnica na Ksaverskoj cesti 1930.

Prevrnuta zaprežna kola u Maksimirskoj oko 1930.
MGZ 18.092

Preuzeto iz knjige : Staklarić, N. Dolazak prvog automobila u Zagreb. Zagreb : Tehnički muzej, 2008. str.46)

Bicikl Kostolomec

(prizor iz Živih slika Muzeja grada Zagreba)

NAREDBA

KRALJEVSKE HRVATSKO-SLAVONSKO-DALMATINSKE ZEMALJSKE VLADE, ODJELA ZA UNUTARNJE POSLOVE OD 8. LISTOPADA 1900. BR. 58.651

kojom se izdaju i privremeni propisi glede vožnje automobil-kola i motor-koturima na javnim cestama i putovima

(IZVADAK)

§1.

Vožnja sa automobil kolima dozvoljena je uz održavanje ovih propisa na svim javnim cestama i voznim putovima.

§2.

U koliko ovima propisima nije ionako određeno, imaju se glede vožnje sa automobil-kolima svrsi shodno upotrebljavanje postojećih općih i posebni mjesta cesto-redarstveni i vozni propisi.

§3.

S obzirom na veliku vlastitu težinu tovarnih automobil-kola treba da je široka platnica kod kola sa ukupnom težinom (kola i Tovar) od preko 3000 kilograma 10 centimetara, a kod ukupne težine veće od 4500 kilograma 15 centimetara.

Tovarna automobil-kola sa ukupnom težinom većom od 6000 kilograma nesmiju u pravilu voziti javnim cestama i putovima ni mostovima.

Vožnja na mostovima je obće ograničena nosivošću konstrukcije.

Za vožnju na cestama i mostovima sa kolima, koja imaju veću ukupnu težinu od gore naznačene, potrebna je dozvola nadležne oblasti.

§4.

Zabranjene su utrke sa automobil-kolima na javnim cestama. Iznimice: može nadležna politička oblast takove utrke dozvoliti uz potrebite uvjete, koji se u svakom pojedinom slučaju ustanoviti imaju

§5.

Automobil-kola (motor-kotur) smiju se samo od rabiti u javnom cestovnom prometu, ako su pogledom na sustav motora, transmisije, zavora, ravnjanja i sigurnosnih uredba oblastno izpitana i odobrena.

§6.

Kr. Hrv.-slav.-dalm. Zemaljska vlada, odjel za unutarnje poslove odredit će od slučaja strukovno povjerenstvo, koje se spomenuto izpitivanje obaviti.

Na osnovu mnijenja toga povjerenstva odlučiti će kr. Zem. Vlada, da li je izpitano vozilo odnosno typ za vožnju na javnim cestama prikladno.

Propisi tičući se konstrukcije održavanja i opreme

§ 11.

Izuzemši motor-dvokolice treba da su svaka automobil-kola (motor koturi) providjeni dvima zavoznim spravama, koje su jedna od druge posve neovisna te sigurno i snažno djeluju.

Jedna od njih treba da neposredno djeluje na goneće kotače, a transmisija neka je tako udešena da upravljač može čim zavor pritegne, goneće kotače staviti u klizanje.

Osim toga treba da je jedan od zavora tako udešen, da se može nogom ravnati.

§ 12.

Da se prigodom vožnje uzbrdice zaprieči, da se kola natrag spuštaju, imaju se svaka automobil-kola providiti praktijom (Bergstütze) ili zapiračem, koji sigurno djeluju i koji su tako smješteni, da ih upravljač za vrieme vožnje može umetnuti ili izvaditi.

§ 13.

Automobil-kola imadu biti providjena uredbom, kojom je omogućena lagana vožnja natraške,

§ 15.

Kod automobil-kola sa eksplozivnim motorima rezervoari benzina, petroleuma, ili plina od čvrstog materijala nepropustivo sačinjeni biti. Treba da su tako smješteni na kolima, da budu od motora posve izolirani, te da na nje ne djeluje vrućina, koju razvija motor, ni vrućina izbijajućih plinova, ni sunčana žega.

Isto tako moraju accumulatori tako osigurano smješteni biti, da kiselinau obće izžrtati ne može.

§ 16.

Na automobil - kolima (motor- koturima) treba da bude rogza davanje znakova jakog zvuka. Ova sprava ne smije se rabiti kod drugih vozila.

Sjegurnostni propisi tičući se upravljanja i prometa

§ 20.

Posjednik automobil-kola ili motor-kotura odgovoran je za to, da se njegovim vozilom upravlja samo takva osoba, koja je posve vješta tomu poslu. On jamči za svaku štetu i nesreću, koja nastala bude s nesposobnosti, nesmotrenosti ili lakoumnosti upravljača.

§ 21.

Upravljač ne smije nikada, da ostavi kola prije no što je stroj sustavio i zavor pritegnuo. On ima pod vlastitom odgovornošću, paziti na to, da nitko neovlašten ne stavi vozilo u gibanje.

§ 22.

Brzina vožnje u mjestima ne smije biti veća od one konja u dobrom kasu. Izvan mjesta može se brzina umjereno povećeti, nu samo na širokim, ravnim i bez zavoja cestama slabog prometa.

§ 23.

dogodi li se, da se uslijed približenja automobil-kolima (motor-kotura) konji ili druge životinje plaše, - što može biti povodom metežu ili nesreći, - imade se brzina odmah smanjiti, a prema potrebi kola i sustaviti.

§ 25.

Znak rogom imade u slučaju potrebe uvijek pravodobno dati.

Vjekoslav Heinzel sa suprugom Bertom u vlastitom automobilu

Zagrebački gradonačelnik V. Heinzel (1871. -1934)

MGZ 52.277

Zaprežna kola u Preradovićevoj oko 1930. MGZ 18.091